

A

177.112.345.4	Tom broju se da ime domene. Većina računala ima jedno ili više imena domene što je lakše za pamćenje. Vidi također: Domain Name, Internet
56k Line	Digitalna telefonska linija koja je u stanju prenijeti 56.000 bita na sekundu (bps). Na toj brzini prijenosa, 1 Mb će se prenijeti za cca 3 minute. To je 4 puta brže od modema 14.400 bps. Vidi: Bandwidth, T-1
ActiveX controles	ActiveX upravljači. To su programi koji su pohranjeni na disku vašeg računala, ili web poslužitelju, a vezani su za web dokumente. Lansirao ih je Microsoft, kao odgovor na programski jezik Java i programe Java aplete.
ActiveX Scripts	<p>Programi ActiveX upravljači se pišu u visoko objektno orijentiranim programima, kao što su Visual C++ i Visual Basic. To su binarni zapisi. Pomoću ActiveX upravljača Microsoft je riješio i problem dodatnih programa (plug-ins) i skroz pojednostavnio proces učitavanja web stranica koje na sebi imaju multimedijalne objekte. Vidite: plugin</p> <p>To su programi u tekstualnom zapisu. To je jezik prilagođen i napravljen za HTML dokumente i uklapanje u HTML tekstualni jezik (skript). Skript program je u cijelosti sastavni dio HTML dokumenta, tj. web stranice. Osim što samostalno može obavljati mnoge radnje na web dokumentu, ActiveX skript program služi i za poziv i aktiviranje ActiveX upravljača, binarnog programa, koji je na vašem disku od prije ili na udaljenom poslužitelju, pa ga morate čekati dok “dode”.</p> <p>Najčešći ActiveX script jezici su Java Script i Visual Basic script. Ali je tu slobodno polje za ostale skript jezike vanjskih kuća.</p>
ADN	(Advanced Digital Network) – Obično se odnosi na 56 Kbps liniju.
Anonymous FTP	Vidi: FTP
Archie	Alat (program) za traženje datoteka pohranjenih na anonimnim FTP lokacijama. Morate znati točno ime datoteke i po mogućnosti put.
ARPA	Advanced Research Projects Agency - Agencija pri ministarstvu vojske U.S. osnovana 1957. g. kao reakcija USA na vodstvo Rusije, nakon što je Rusija

	te godine lansirala prvi umjetni zemljin satelit Sputnik. ARPA je imala zadatak ubrzati razvoj nauke i tehnologije u vojne svrhe.
ARPANet	(Advanced Research Projects Agency Network) – Roditelj Interneta. Razvio ga je DoD (US Department of Defense) u kasnim 60-etim i ranim 70-etim kao jedan eksperiment mreže rasprostranjene na širem području, a s ciljem preživljavanja nuklearnog rata. Vidi: Internet
ASCII	(American Standard Code for Information Interchange) – Ovo je ustvari svjetski standard za kodne brojeve upotrijebljene u računalima. Predstavljaju sva velika i mala Latin slova, brojeve, znakove interpunkcije, itd. Ima 128 standardnih ASCII kodova, od kojih svaki može biti predstavljen sa 7 bita binarnog broja: od 0000000 do 1111111.
Avatar	Likovi u 2D i 3D “chat” komunikacijskim programima, tipa The Palace, Chat Comic itd.

B

Backbone	“Kralježnica” mreže, tj. visoko propusna linija ili serija spojenih linija, koja čini glavnu saobraćajnicu u mreži. Izraz je relativan, jer “kralježnica” neke male mreže je sporija od “ne-kralježnica” u velikoj mreži. Vidi: Network
Bandwidth	Pojasna širina. Koliko mnogo podataka možete poslati kroz neku liniju, najčešće izraženo u bps (bita u sekundi). Puna stranica teksta je oko 16.000 bita. Brzi modem može propustiti oko 29.000 bita u sekundi. Video preko cijelog ekrana zahtijeva 10.000.000 bita u sekundi, ovisno o kompresiji. Vidi također: 56k Line, Bps, Bit, T-1
Baud	Jedinica za mjerenje brzine modema, kao i bps. Baud je broj koji kazuje koliko puta u sekundi noseći signal prenese vrijednost. Npr., modem od 1200 bps je modem od 300 bauda, ali on prenese 4 bita po baudu ($4 \times 300 = 1200$ bps). Vidi također: Bit, Modem
BBS	(Bulletin Board System) – Kompjutorizirana “oglasna ploča”, tj. sustav koji omogućava ljudima da razgovaraju, ostavljaju ili skidaju datoteke, oglašavaju. BBS ima na tisuće miliona u svijetu. Većina ih je vrlo mala, na razini jednog PC s jednom ili dvije telefonske linije. Neki su pak ogromni. Što je veliki CompuServe?
Binhex	(BINary HEXadecimal) – Metoda za konverziju ne - tekstualne datoteke (ne-ASCII) u ASCII. Ovo je

	potrebno jer Internet e-mail može baratati samo s ASCII. Vidi također: ASCII, MIME, UUENCODE
Bit	(Binary DigIT) – jedan digitalni broj s bazom 2, drugim riječima, ili “1” ili “0”. Najmanja jedinica računalnih podataka. Pojasna širina (Bandwidth) je mjerena u “bita u sekundi” (bps). Vidi također: Bandwidth, Bps, Byte, Kilobyte, Megabyte
BITNET	(Because It's Time NETwork (or Because It's There NETwork)) – Mreža obrazovnih lokacija (site) odvojena od Interneta, ali je e-mail spojen. Listservs, najpopularnija konferencija e-mail diskusijskih grupa, potječe s BITNET-a. BITNET strojevi su najčešće mainframes, s VMS operacijskim sustavom.
Bps	(Bits-Per-Second) – Mjerna jedinica za brzinu prijenosa podataka. Modem 28.8 može prenijeti 28,800 bita u sekundi. Vidi također: Bandwidth, Bit
Browser	Pretražitelj. Preglednik. Klijent program kojeg koristite za pretraživanje različitih usluga (protokola) Interneta. Vidi također: Client, URL, WWW, Netscape, Mosaic, Home Page (or Homepage)
BTW	(By The Way) – Skraćenica za “usput rečeno” pridodana komentaru pisanom za neki on-line forum. Vidi također: IMHO, TTFN
Byte	Količina bita koja definira jedan znak (slovo). Najčešće ide 8 bita u jedan byte, ali može i više. Vidi također: Bit

C

CCIT	<p>Skraćenica od Comité Consultatif International Téléphonique et Télégraphique, organizacije koja postavlja međunarodne komunikacijske standarde - communications standards. CCITT, danas poznata kao ITU (organizacija roditelj) je odredila mnogo važnih standarda za prijenos podataka, uključujući slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Group 3: Univerzalan protocol za slanje fax documents preko telefonskih linija. Group 3 protokol specificira CCITT T.4 data compression i najveću prijenosnu razinu od 9,600 baud. Ima tri razine resolution: 203 x 98 i 203 x 196. • Group 4 : Protokol za slanje dokumenata preko ISDN networks. Grupa 400 protokol podržava (supports) slike do 400 dpi rezolucije. • V.21: Standard za full-duplex komunikaciju na 300 baud-a u Japanu i Europi. U United
------	--

- States, se koristi [Bell 103](#) umjesto V.21.
- [V.22](#) : Standard za [half-duplex](#) komunikacijom na 1,200 [bps](#) u Japanu i Europi. U United States se više koristi protokol definiran s [Bell 212A](#).
 - [V.22bis](#) : Svjetski standard za full-duplex [modems](#) slanje i prijem podataka ([data](#)) preko telefonskih linija na 1,200 ili 2,400 bps.
 - V.29: Standard za half-duplex modems slanje i primanje podataka preko telefonskih linija na 1,200, 2,400, 4,800, ili 9,600 bps. Ovaj protokol koriste [fax modemi](#).
 - [V.32](#) : Standard za full-duplex modeme slanje i prijem podataka preko telefonskih linija na 4,800 ili 9,600 bps. V.32 modemi automatski prilagođavaju svoju prijenosnu brzinu kvaliteti linija.
 - V.32bis: The V.32 protocol extended to speeds of 7,200, 12,000, and 14,400 bps.
 - [V.34](#) : Standard za full-duplex modeme slanje i prijem podataka preko tel. linija do 28,800 bps. V.34 modemi prilagođavaju svoju brzinu automatski kvaliteti linija.
 - [V.42](#) : Standard detekcije greške za modeme velike brzine. V.42 se može koristiti na digitalnim telefonskim mrežama ([digital telephone networks](#)). Vidi [MNP](#) za odgovarajući standard.
 - V.42bis: Protokol kompresije podataka koji omogućava modemima da postignu brzinu prijenosa 34,000 bps.
 - [V.90](#): Standard za full-duplex modeme slanje i prijem podataka preko tel. linija do 56,600 bps.
 - X.25: Najpopularniji protokol [packet-switching](#) za WANs.
 - X.400: Univerzalni protokol za [e-mail](#). X.400 definira ovojnicu za e-mail poruke kako bi sve poruke bile standardnog [format](#)-a.
 - X.500: [Extension](#) za X.400 koja definira adresni format pa tako svi e-mail [systemi](#) mogu biti kanalizirani zajedno.

Komunikacijski protokoli

Protokol	Maksimalan prijenos	Duplex Mode
Bell 103	300 bps	Full
CCITT V.21	300 bps	Full
Bell 212A	1,200 bps	Full

	ITU V.22	1,200 bps	Half
	ITU V.22bis	2,400 bps	Full
	ITU V.29	9,600 bps	Half
	ITU V.32	9,600 bps	Full
	ITU V.32bis	14,400 bps	Full
	ITU V.34	36,600 bps	Full
	ITU V.90	56,000 bps	Full
CGI	<p>(Common Gateway Interface) – To je skup pravila, koje moraju poštivati CGI programi. Ti programi su na poslužitelju, a mogu biti pisani u bilo kojem programskom jeziku. Važno je da “ulazi” i “izlazi” tih programa zadovoljavaju CGI standard.</p> <p>CGI program je najčešće mali program koji uzima podatke sa web poslužitelja i nešto učini s njima. Npr., ispunili ste obrazac (form) na web stranici u svom Internet pretražitelju. Pritisnuli ste dugme “Submit” ili “Potvrđujem narudžbu” i Internet pretražitelj pošalje sadržaj (adresa, vaš e-mail, ime i prezime itd.) obrasca na poslužitelj (zna pretražitelj URL tog poslužitelja). Na poslužitelju CGI program uzme te podatke i ubaci ih u e-mail poruku. Ako ste ispunili obrazac za upit na web stranici, CGI na poslužitelju će te podatke pretvoriti u upit određene baze podataka, ali i odgovor na upit poslati prema klijentu.</p> <p>Ponekad ćete u URL vidjeti “cgi - bin”, što je siguran znak da se koristi CGI program. Vidi također: cgi-bin, Web</p>		
cgi-bin	<p>Najčešće ime registratora na web poslužitelju, u kojem je pohranjen CGI program.</p> <p>“bin” je skraćenica od “binary”, jer su nekada većina programa bili binarni zapisi. Pravo stanje stvari je da su većina programa u registratoru “cgi - bin” tekstualne datoteke – skripti (scripts), dakle CGI skripti, koji će tek pozvati i aktivirati binarne programe locirane negdje drugdje na istom stroju. Vidi također: CGI</p>		
Chat	<p>“Brljanje” - vrlo popularni programi na Internetu koji omogućavaju razgovor slučajnih sugovornika širom svijeta u realnom vremenu. Sugovornici se pojavljuju na ekranu u animacijama raznih likova, skeniranih osobnih slika ili ljepše sestre, a ono što otipkate i udarite enter, pojavit će se u balonu iznad glave vašeg lika na ekranu. Poznati su programi Comic Chat,</p>		

	Palace, kao i mnogi 3-D chat programi za koje vam trebaju Pentiumi. Ugradnja chat programa na svoje web stranice zgodan je mamac za okupljanje svojih kupaca. Ako ste svoj shopping centar prikazali na Internetu u VRML 3-D svijetu, i ako po njemu vaši kupci, surferi na Internetu, šetaju u 3-D prividnim likovima, zašto, kupujući, ne bi "brbljali" jedni s drugima. Te razgovore vi budno pratite i tako iz prve ruke saznajete javno mnijenje vaših kupaca, sadašnjih, budućih, zadovoljnih i nezadovoljnih. Ovo je IN.
Client	Aplikacija, program, softver koji se koristi za kontakt i dobivanje podataka s poslužitelj - programa na drugom računalu, najčešće vrlo udaljenom. Klijent program i poslužitelj program su pravljani jedan za drugog. Web pretražitelji su klijent programi napravljeni za program web poslužitelj. Pod nazivom "poslužitelj" češće se podrazumijeva "program" nego sam stroj. Na jednom stroju često ima više program - poslužitelja (protokola: WWW, E-mail i sl.). Isto vrijedi i za naziv "klijent" na korisničkoj strani mreže. Vidi također: Browser, Server
Cookie	Na Internetu se pod ovim nazivom misli na program, ili dio programa, koji može s poslužitelja prijeći na klijenta i vratiti se nazad na poslužitelja. Može to ponavljati. Može ostati neko vrijeme na računalu klijenta itd. Mogu biti od koristi kad ih tražite i znate za njih (on-line shopping). Vršljanje takvih programa po vašem računalu bez vašeg znanja za sada svijet ne prihvaća. Vidi također: Browser, Server
Cyberpunk	Cyberpunk je originalno kulturni pod - žanr naučne fantastike, rođen nedavno. Termin je lansiran u knjizi autora William Gibsona i Bruce Sterlinga i evoluirao je u kulturnu razinu koja obuhvaća različite pojave iz humanog, strojnog i punk svijeta. Tu su uključeni način odijevanja i stil života, svakako. Vidi također: Cyberspace
Cyberspace	Termin potječe iz knjige William-a Gibson-a, Neuromancer. Cyberspace se danas koristi za sve što je na Internetu.

D

Data mining	Jedan od vrućih "izraza" danas u sve oštrijoj konkurentskoj trci svih sudionika slobodnog tržišta. Doslovno bi to mogli prevesti kao "promišljanje podataka", a izraz se odnosi na aplikacije i baze podataka koje vam zajedno otkrivaju kategorije, ponašanje, način kupovine itd. vaših kupaca.
-----------------------------	---

Digerati	Sljedbenici “neke njihove digitalne kulture”.
Domain Name	Jedinstveno ime za Internet lokaciju (site). Uvijek ima 2 ili više dijela, odijeljena točkom. Lijevi dio je najspecifičniji, a desni najopćenitiji. Neko računalo može imati više imena domene, ali jedno ime domene može voditi samo do jednog stroja. Na primjer, slijedeća imena domena:
Dot, piksel i rezolucija	<p>Dot, piksel i rezolucija u priči o skeneru, slici na ekranu i ekranu. Najkraće rečeno radi se o potpuno istoj stvari.</p> <p>Rezoluciju monitora možete mijenjati: 640x480 ili 800x600 itd. To znači 640 piksela širina i 480 piksela visina monitora = 307200 piksela odjednom vidljivo na vašem ekranu. Kod rezolucije 800x600 vidljivo je 480000 piksela na vašem ekranu.</p> <p>Dot i piksel, kad se radi o slici i ekranu su u relaciji 1:1 tj. sve je isto kako se izrazili dot ili piksel. Kad mijenjate rezoluciju svog monitora, mijenjate mu broj piksela ili dot-a. Jasno fizička veličina vašeg monitora je nepromijenjena (14, 15 ili 17" dijagonala).</p> <p>Dpi znači dot-per-inč i isto je što i ppi ili piksel-per-inč. Ako dakle mijenjamo rezoluciju ekrana, a njegova veličina je uvijek ista, znači - mijenjamo i dpi ili ppi.</p> <p>Što je sad tu zbunjujuće?</p> <p>Kad skenirate sliku imate termin dpi:</p> <p>Kad počinjete novu grafiku u Corel Photo-Paint-u imate dijalog</p> <p>u kojem možete odrediti širinu i visinu slike u pikselima (ne i u dot-ima, što je potpuno isto), a onda vas pita za rezoluciju u dpi. Zašto vas ne pita za rezoluciju u ppi kad je gore stavljeno za širinu i visinu samo u pikselima.</p> <p>I sada vi dovedite u relaciju sve spomenute pojmove iz gornjeg dijaloga:</p>

200x200 širina i visina slike, 72 dpi rezolucija vodoravna i okomita i moj ekran je tog trenutka bio na rezoluciji 800x600 i velik je 15".

I tko sada ne bi bio "izbačen iz kolosijeka". Ali se vi više ne date izbaciti: držite se onog na početku navedenog DPI = PPI i sve će biti OK. Ne idite ni slučajno u www.weboteka.com kako bi otipkali "dpi" ili "pixel" ili "ppi" ili "monitor" ili "resolution". Dospijet ćete na takove članke (slika je sastavljena od piksela, a monitor od dot-ova, za svaki piksel potrebna su bar tri mlaza u RGB koloru, crveni, zeleni i plavi i svaki će upaliti fosforu točku... auu, zaboravite). DPI jednako je PPI.

A sada je lako izračunati "riba i pol kuna i pol, koliko stoji jedna riba" tako i "slika je široka 800 piksela, a visoka 600 piksela, koliko će takovih slika stati na ekran čija je rezolucija 800x600".

Hardware

U tehničkoj specifikaciji svakog monitora postoji i podatak dot pich što bi se isto moglo strpati u skraćenicu dpi ali u sasvim drugom kontekstu. Možda zbog ovog tehničkog izraza ovdje, koriste dpi i u gornjem kontekstu, ali ovaj dpi i gore navedeni dpi nisu u nikakvoj vezi.

Dot pich je konstantna veličina i monitor je bolji što je ova veličina manja.

E

E-mail

(Electronic Mail) – Protokol na Internetu, koji omogućava korisnicima slanje tekstualnih (ASCII) poruka s računala na računalo. Međutim, preko e-maila možete poslati, kao dodatak (attachment) tekstualnoj poruci sve vrste dokumenata: kolor fotografije, filmove, animacije, Word, Excel dokumente itd. Takve dokumente protokol spakira i transportira kako on zna, a vi ih na obje strane možete gledati u aplikacijama u kojima su napravljene ili koje podržavaju njihov originalni format. Animaciju, film, pa ni kolor fotografiju ne možete prenijeti preko faksa. Zašto onda još niste počeli koristiti E-mail? Vidi također: Maillist

Ethernet	Vrlo raširen način spajanja računala na mrežu (LAN). Ethernet propušta 10.000.000 bita u sekundi i može se koristiti za bilo koju vrstu računala. Vidi također: Bandwidth, LAN
----------	--

F

FAQ	(Frequently Asked Questions) - FAQs su dokumenti na kojima su navedena često postavljana pitanja i odgovori na njih, iz pojedine teme. U mnogim firmama, timovi za podršku kupcima su odahnuli razvojem Interneta. Na svojim web stranicama uveli su rubriku FAQ, koju redovno popunjavaju, pa je broj telefonskih poziva znatno opao.
FDDI	(Fiber Distributed Data Interface) – Standard za prijenos podataka preko optičkog vlakna brzinom od 100.000.000 bita u sekundi, što je deset puta brže od Ethernet i oko dva puta brže od T-3. Vidi također: Bandwidth, Ethernet, T-1, T-3
Finger	Program na Internetu pomoću kojega možete saznati o aktivnostima (kad je zadnji put bio spojen na Internet i sl.) nekog pretplatnika na bilo kojoj Internet lokaciji, ukoliko tražena lokacija to dozvoljava.
Fire Wall	Kombinacija hardware-a i software-a koji odjeljuju LAN u dva ili više dijelova radi sigurnosti. Vidi također: Network, LAN
Flame	Plamen - izraz koji se u Internet terminologiji koristi za “žučne rasprave” o nekoj temi. Padnu tu i nepristojne riječi. Sugovornici se pretvaraju u fanatike koji gube razum. Protokol News na Internetu i njegove news grupe pune su takovih razgovora. Bon Ton na Internetu (Netikete) odobrava takove razgovore, jasno, do određenih granica. “Svađalice” su popularne osobe, ukoliko to znaju izvesti simpatično i s mjerom. Zahvaljujući takovim osobama, članovi news grupe se povećavaju, a pošto su to sadašnji i budući kupci vaših proizvoda, znači povećava vam se broj kupaca. Otkrit ćete “toplu vodu”, ako zaposlite dobrog svađalicu (stručnjaka teme), koji će sate provoditi “brbljajući” na news grupama i po “chat” sobama Interneta. Vidi također: Flame War, Chat
Flame War	Ako je flame samo iskra, onda je flame war vatra. S ovim izrazom se imenuju žučni on-line razgovori više sudionika duže vremena. Vidi također: Flame
FTP	(File Transfer Protocol) – Vrlo raširena metoda kopiranja datoteka između dvije Internet lokacije. FTP je poseban način logiranja na drugu Internet lokaciju, s namjerom kopiranja ili odašiljanja datoteka. Ima mnogo Internet lokacija kojima možete pristupiti preko FTP

	protokola, koristeći ime account-a anonymous. Po tome se takove lokacije nazivaju anonimni ftp poslužitelji.
--	--

G

Gateway	U tehničkom smislu, to su hardware i software, čija je uloga spojiti dva različita protokola ili sustava. Npr., HPT je naš Gateway na Internet. Povezuje vašu kućnu telefoniju s Internetom.
Gopher	Protokol na Internetu koji nudi izbornike raspoloživog materijala na Internetu. Morate imati klijent program za Gopher, da bi mogli komunicirati s poslužiteljem programom Gopher. Protokol je dobro krenuo, ali pojava WWW (World Wide Web) je zaustavila razvoj Gophera. Vidi također: Client, Server, WWW, Hypertext
GIF	Skraćenica od <i>graphics interchange format</i> , bit-mapirani grafički datotečni format kojeg rabimo na Web-u. GIF grafički format može imati najviše 256 boja, ima izvrsnu kompresiju i od njega možemo praviti animacije, nazvane po njemu GIF animacije.

H

Home Page (ili Homepage)	Nekoliko značenja. Originalno, web stranica koju vaš Internet poslužitelj pokaže prvu nakon startanja. Raširenije značenje odnosi se na glavnu web stranicu (naslovnicu) organizacije, poduzeća, osobe ili jednostavno glavna stranica u jednoj kolekciji web stranica. Vidi također: Browser, Web
Host	Svako računalo na mreži koje vas spaja sa uslugama drugih računala na mreži. Najčešće jedno računalo ima na sebi više host programa. Npr. preko jednog host računala (hardverski gledano) imate pristup WWW i USENET protokolima. Softverski gledano to su dva host softvera. U statistikama Interneta uglavnom se broje programski hostovi. Vidi također: Node, Network
HTML	(HyperText Markup Language) – Programski jezik (ako ga takvim možemo nazvati) za pravljenje dokumenata hiperteksta koji se upotrebljavaju na World Wide Web-u. HTML je vrlo jednostavan jezik: oko teksta i slika stavljate tekstualne “privjeske” koje će klijent program tipa WWW pretražitelj (IE ili NN) znati definirati. Ti privjesci uglavnom definiraju pojavnost teksta ili slike, a što je najvažnije, mogu dio teksta ili sliku, ili dio slike, definirati kao link koji vas vodi na drugu web stranicu. Dakle, pomoću HTML-a pravite web stranice, a ove se čitaju pomoću klijent programa IE ili NN. Vidi također: Client, Server, WWW

HTTP	(HyperText Transport Protocol) – Protokol na Internetu preko kojeg se prenose HTML dokumenti (ili drugačije rečeno: dokumenti hiperteksta, ili web dokumenti, ili HTML dokumenti). Protokol, kao i svaki drugi protokol na Internetu, zahtijeva dva programa koja će se znati sporazumijevati: HTTP klijent program na jednoj strani i HTTP poslužitelj program na drugoj strani. HTTP je najvažniji protokol na World Wide Web-u. Vidi također: Client, Server, WWW
Hypertext	Općenito, bilo koji tekst koji sadrži linkove na druge dokumente - riječi ili fraze u istom dokumentu - kad ih odabere čitatelj, a što prouzrokuje učitavanje drugog dokumenta i njegovo prikazivanje na ekranu.

I

IMHO	(In My Humble Opinion) – Skraćenica u člancima na protokolu News. Sugovornik hoće reći da je svjestan, da ovo što govori i ne mora biti tako. Vidi također: TTFN, BTW
Internet	(Veliko slovo I) Ogromna kolekcija međusobno spojenih (inter-connected networks) računalnih mreža gdje se koriste TCP/IP protokoli i koja je evoluirala od ARPANET-a iz kasnih '60-tih i ranih '70-tih. Vidi također: internet
internet	(Malo slovo i) Svaki put kad spojite 2 ili više računalne mreže, imate internet. Vidi također: Internet, Network
Intranet	<p>Privatna računalna mreža unutar firme ili organizacije, koja koristi iste programe koje nalazite i na javnoj mreži Internet, (to su programi WWW klijent programi, kao što su IE i NN, i WWW poslužitelj programi), ali samo za unutrašnju upotrebu.</p> <p>Kako popularnost Interneta raste, mnogi alati korišteni na Internetu koriste se u privatnim mrežama. Kao i na Internetu, web poslužitelji su i ovdje zasjenili sve ostale. Web poslužitelji u Intranetu na raspolaganju su samo djelatnicima dotične firme.</p> <p>Kako bi djelatnici mogli preko Intraneta dijeliti informacije, dokumenti napravljeni u klasičnim uredskim aplikacijama, kao što su prirednici teksta, tablični proračuni, grafički programi ili baze podataka, moraju se transformirati u HTML dokumente. To je maksimalno pojednostavljeno: u posljednjoj verziji uredskog paketa programa Microsoft Office 97, dovoljno je da pohranite dokument u formatu .htm.</p> <p>Ali nije se stalo na tome. Pošlo se i s obrnute strane. Zašto Internet pretražitelj (www klijent program) ne bi</p>

	<p>čitao sve tipove dokumenata, tada ne bi morali voditi računa u kojem ste formatu pohranili svoj dokument. Tada više ne morate znati i da postoji HTML. To je opisano u poglavlju "ActiveX dokumenti". Vaš Internet Explorer će uz pomoć programa ActiveX Document, učitati dokument Word-a, Excel-a itd. i to s kompletnim sučeljem samog programa u kojem je dokument napravljen. Na vama je da radite na tom dokumentu.</p> <p>To dalje znači da je Internet Explorer postao "prozor svih prozora", tj. program svih programa. I upravo će takav biti Internet Explorer verzija 4. Pridodat će se uredskom paketu Office 97 i biti "Desktop" ostalim aplikacijama u paketu.</p> <p>Pitam se, nije li možda Office 97 posljednji paket aplikacija koji smo kupili u plastificiranoj kutiji? Od Office-a 99 bi konačno mogli novac davati HPT-eu umjesto Microsoftu, tj. raditi na programima koji obitavaju na mreži, a ne na našim računalima. Demonstraciju istog sam opisao u poglavlju "WordPerfect for Java". Vidi također: internet, Internet, Network</p>
IP Number	Svako računalo na Internetu ima svoj jedinstveni broj: IP broj. IP broj se sastoji od 4 dijela odvojena točkom, npr.:
IRC	(Internet Relay Chat) – Omogućava živi razgovor korisnika širom Interneta. Programi za "chat" grafičkog 2D i 3D sučelja potisnuli su IRC kojeg je bilo teško pratiti na ekranu punom teksta.
ISDN	(Integrated Services Digital Network) – Tehnologija koja omogućava prijenos više podataka preko telefonskih vodova. Mogućnosti su i do 128.000 bita u sekundi, ali su u praksi najčešće brzine 56.000 ili 64.000 bita u sekundi. Sredinom 1996 u USA je takove priključke imalo 500.000 pretplatnika.
ISP	(Internet Service Provider) – Institucija koja pruža usluge pristupa Internetu, najčešće za novac. Vidi također: Internet

J

Java	Java je novi programski jezik, kojeg je izbacila firma Sun Microsystems, posebno za Internet. U Javi se pišu programi koje možete učitati s Interneta na svoje računalo i odmah ga pokrenuti bez straha od virusa ili bilo koje štete za vaše datoteke ili vaše računalo. Danas su rašireni mali Java programi, zvani apleti (Applets), koji web stranicama omogućuju izvođenje različitih funkcija, animacija, kalkulacija, igri itd. U Java
------	---

	programskom jeziku se može napisati svaki program koji je moguće izvoditi na računalu. Ako na svojoj web stranici nemate Java applet, niste IN. No prava primjena Jave na Internetu tek slijedi.
Java script	Java programski jezik tipa skript. To je potpuno zaseban jezik, napisan tekстом i pohranjen kao tekstualna datoteka (za razliku od binarnog Java programa). Kao takav, upisuje se direktno u HTML dokument, jer je i HTML program tipa skript. Samostalno Java skript programi mogu izvršavati niz funkcija na HTML, ali su često samo “kolijevka” za link na binarni program napisan u Java programu.
JPG ili JPEG	Skraćenica od <i>Joint Photographic Experts Group</i> . Kompresija je tolika da .jpg datoteke dolaze na 5% od normalne veličine. Ovaj format podržava milijune boja.

K

Kilobyte	Kilobajt. Tisuću bajta, točnije 1024 (210) bajta. Vidi također: Byte, Bit
----------	---

L

LAN	(Local Area Network) – Mreža računala ograničena na jedan neposredni prostor, zgradu ili tek na jedan kat zgrade. Vidi također: Ethernet
Leased-line	Unajmljeni vod od HPT-ea, kako bi imali stalnu vezu između lokacija. Takve su veze i brže. Vidi također: 56k Line, T-1, T-3
Licklider	<p>J.C.R. Licklider – 1950. g. na fakultete širom U.S.A uvodi se novo polje izučavanja – računalna nauka. MIT je prednjačio u tome, zahvaljujući svojim naučenicima u laboratoriju Lincoln Lab, koji su imali pristup nekoliko velikim računalima. Lincoln Lab je čak pravio sopstvena računala, uključujući TX-0 (prvo tranzistorsko računalo, od tud ono “T”) i TX-2. Oba MIT-ova računala su napravila dvojica tehničara – Ken Olsen (osnivač Digital Systems) i Wesley Clark.</p> <p>MIT-ov “psychoacoustrician” J.C.R. Licklider je odmah nakon što mu je Clark demonstrirao TX-0, pokazao intenzivan interes za računala. Kao psiholog, predao se istraživanju kako ljudi komuniciraju s računalom i postao je poznat kao ekspert za interakciju čovjek-računalo. Ljudima u ARPI nije ništa moglo promaći, pa su tako saznali za Licklider-a, pozvali ga i zaposlili. Ponudili su mu mjesto direktora novog ureda – Information Processing Techniques Office (IPTO). On je prihvatio i tako nastavio svoja istraživanja na polju</p>

	<p>interakcije čovjek – računalo.</p> <p>U 1960. g. Licklider je objavio svoj članak “Man – Computer Symbiosis”. U ovom članku je Licklider iznio ideju koja je nadilazila do tada raširenu ideju da je računalo mnoštvo kalkulatora. On je odnos s računalom vidio da “Ljudi pronalaze rješenja, formuliraju hipoteze, određuju kriterije i izvode evoluciju.” Računalo treba preuzeti rutinske, dosadne i ljudima dugotrajne poslove i tako nam omogućiti bavljenje važnijim poslovima.</p> <p>Intergalaktička mreža</p> <p>1962. g. Jack Ruina, direktor ARPA-e ponudio je Licklider-u osnivanje novog odsjeka o načinima naučnog rada. On je prihvatio, ali i zadržao upravljanje s IPTO. Tako je spojio svoje dvije ljubavi psihologiju i računala. Imati novo računalo tada, značilo je slati blok podatke i čekati danima rezultate ili sjediti za terminalima, s vremenski razdijeljenim pristupom računalu, i unositi podatke. Zbog brzine izmjena vremenskih segmenata pristupa svakog terminala računalu (jedno računalo, mnogo terminala), korisnici su imali osjećaj da je računalo uvijek samo njihovo. Licklider je promatrao kako učenjaci i studenti komuniciraju jedni s drugima preko svojih vremenski dijeljenih terminala, koji su se činili kao “osobni kompjutori” umjesto jednog zajedničkog računala. On je teoretizirao da računala pojačavaju ljudska razmišljanja time što im omogućava komuniciranje. Kad bi cijeli svijet, on je propovijedao, bio spojen s intergalaktičkom mrežom, ljudi bi mogli dijeliti ideje i surađivati kao integrirana jedinka. Međutim, on nije imao ideju kako napraviti globalnu mrežu, ali je zato, kao direktor IPTO pronašao one koji su imali. Jedan od projekata koje je on 1993. g. pokrenuo, bio je "Augmentation Research Center", na čelu kojeg je bio Doug Engelbart, na Stanford-u.</p>
Login	<p>Imenica i glagol. Imenica: naziv računa pomoću kojeg se spajate na Internet. Nije tajna (Password - lozinka je tajna).</p> <p>Glagol: spojiti se na Internet. Vidi također: Password</p>

M

Maillist	(ili Mailing List) Sustav (najčešće automatski) koji omogućava korisnicima slati e-mail na jednu adresu, nakon čega se njihova poruka kopira i šalje svim pretplatnicima te adrese (teme). Ova usluga se najčešće ne naplaćuje posebno. Predbilježite se na teme u kojima želite biti “up-today”.
Megabyte	Milion bajta. Tisuću kilobajta. Vidi također: Byte, Bit, Kilobyte

Meta tag	<p>Posebni HTML tag koji ističe informaciju o Web page. Za razliku od normalnog HTML, meta tag-ovi se ne bave izgledom stranice. Umjesto toga, ono daju informacije tipa: tko kreira site, koliko se često ažurira site, o čemu je na site-u riječ i koje ključne riječi najbolje predstavljaju sadržaj site-a. Mnoge tražilice (search engines) koriste ove podatke kad grade svoje baze.</p> <p>Meta tag - što su, gdje su, kad se koriste, kako se koriste?</p> <p>Što su?</p> <p>Meta tag nije obvezan tag u HTML kad pravite svoje web stranice; mnoge stranice ne koriste meta tag i moram priznati da ni sam u protekle 4 godine održavanja ovog web site-a nisam ih upotrijebio na svojoj home page. Najkraće rečeno, meta tag postoji radi tražilica i kako bi te tražilice što točnije indeksirale vašu stranicu u njihovim kazalima.</p> <p>Kad napravite svoju home page, objavite pa prijavite njen URL jednoj ili više tražilica, roboti (posebni programi) tih tražilica pođu na vašu stranicu kako bi ju indeksirali. Tu nastaje razlika među tražilicama. AltaVista će npr., zgrabiti sve na vašoj stranici i indeksirati to, ali će prikazati samo 250 prvih znakova u opisu vaše stranice. Ako su ta prva slova na vašoj stranici "Dobro došli na stranice Valentine Valentini..." i sl., iz tih riječi posjetitelj neće saznati mnogo o tome što je tema stranice.</p> <p>Naravno, ne rade sve tražilice na ovaj način. Provjerite kako ste predstavljeni bar na glavnim tražilicama (Altavista, Lycos, Yahoo, Infoseek i Excite). Znači, uvodni tekst na svojoj home page treba pažljivo složiti.</p> <p>Međutim, vi možete puno bolje kontrolirati način kako će vaš site biti indeksiran upravo pomoću meta tag-ova. (Iako sve tražilice ne koriste meta tag, AltaVista koristi, Excite npr., ne koristi, ipak ćete od uporabe meta tag-ova imati samo koristi, a nikakvu štetu).</p> <p>Kako meta tag izgleda?</p> <p>Meta tag morate ubaciti na vrhu dokumenta, odmah iza elementa <TITLE>. Ima uobičajenu sintaksu za tag-ove: <META name="vaš tekst" content="vaš tekst"> ali ne morate na kraju stavljati ovaj tag </META> (npr: <BOLD> tekst naglašen atributom bold </BOLD>), kako je uobičajeno u HTML skriptu. Ne koristiti "prijelom retka" unutar ovih tag-ova, jer to zbuni neke tražilice.</p>
----------	---

Što uključiti unutar meta tag-ova?

Postoje 4 glavna meta tag-a koja možete upotrijebiti:

- `<META name="resource-type" content="document">`
 - Jedini tip resursa koji je u uporabi je "document" Ovo je jedini tag kojeg morate staviti radi indeksacije, ali je dobro upotrijebiti i ostale tag-ove.
- `<META name="description" content="opis vaše stranice">`
 - Ovisno o tražilici, ovo se prikazuje zajedno s "title" vaše stranice. "content" može biti riječ, rečenica ili odlomak koji opisuje vaš site. Neka bude kratko i jasno.
- `<META name="keywords" content="lista ključnih riječi">`
 - Tipkajte ključne riječi za vaš site, i odvajajte ih zarezom. Ne zaboravite sinonime, npr., ako je vaš site posvećen računalima, onda ćete tipkati riječi: računalo, PC, osobna računala, kompjuter, kompjutor itd.
- `<META name="distribution" content="jedan od nekoliko">`
 - Najbolje je napisati "global" za "content".

Ima li još tag-ova?

Evo nekih:

- `<META name="copyright" content="Rečenica o autorskoj zaštiti sadržaja"`
- `<META HTTP-EQUIV="varname" content="data"`
- `<META HTTP-EQUIV="refresh" content="0; url=homepage.htm"`

MIME

(Multipurpose Internet Mail Extensions) – Standard za dodavanje ne-tekstualnih datoteka porukama elektroničke pošte (e-mail). Pod ne - tekstualne datoteke se misli na grafičke, tablične proračune, dokumente prirednika teksta, zvučne, filmske itd. To su sve datoteke koje ne sadrže čisti ASCII tekst.

MIME standard konvertira ne-tekstualnu datoteku u tekstualnu, ali koja je nečitljiva (kodirana). Na drugoj strani isti MIME standard dekodira takovu datoteku i ona je opet potpuno vjerna kopija originala i čitljiva u programu u kojem je i napravljena ili bilo kojem koji podržava njen

	<p>izvorni format.</p> <p>Osim u programima elektroničke pošte, MIME standard se univerzalno koristi i na Web Poslužiteljima za identifikaciju datoteka koje se šalju Web Klijentima. Tako se novi formati lako “prilagođavaju” jer se dodaju parovi MIME-tip i odgovarajući programi koji podržavaju svaki tip. Vidi također: Browser, Client, Server, Binhex, UUENCODE</p>
Modem	(MOdulator, DEModulator) – Uređaj kojeg spojite jednom stranom na svoje računalo, a drugom na vašu telefonsku liniju. Modem omogućava vašem računalu da komunicira s drugim računalima preko telefonske mreže. Modem čini za računala ono što telefonski aparat čini za ljude.
Mosaic	Prvi WWW pretražitelj. Imao je isto sučelje za Macintosh, Windows, i UNIX. Započeo je popularnost Web-a. Napravile su ga nekoliko firmi. Jedna od njih je napravila nasljednika, Netscape Navigator-a koji je jedno vrijeme bio apsolutni vladar Web-a. Microsoftov Internet Explorer je trenutno najpopularniji Web pretražitelj jer jedini podržava svoje IN novosti: ActiveX upravljače, stilove i sl. (Podržava i sve tuđe: Javu aplete, Javu skript). Vidi također: Browser, Client, WWW

N

Netiquette	Ponašanje na Internetu.
Netizen	Izvedenica iz riječi “citizen” - građanin. Misli se na korisnike bilo koje računalne mreže, pa tako i Interneta. Vidi također: Internet
Netscape	Ime firme koja je napravila klijent program Netscape Navigator, koji je nastavak programa Mosaic (napravljenog u National Center for Supercomputing Applications -NCSA). Netscape proizvodi i ostale programe za WWW, kao što su program poslužitelj, program za izradu web stranica itd. Do jučer je bio jedini, a danas dijeli tržište s Internet Explorerom, s jakim trendom gubljenja popularnosti u korist ovog drugog. Netscape ide ispred standarda HTML, dodajući svoje elemente tom jeziku. Glavni autor Netscape-a je Mark Andreessen, koji je napravio Mosaic. Iz NCSA ga je povukao Jim Clark. Njih dvojica su osnovala firmu Mosaic Communications, kojoj ubrzo mijenjaju ime u Netscape Communications Corporation. U nepunu godinu dana, obični mladići u sportskoj odjeći postaju milioneri i medijske zvijezde. Takvo naglo bogaćenje ne pamti se još od najranijih naftnih dana. Na žalost, na putu im se ispriječio div Microsoft, pa je njihov daljnji put neizvjestan. Vidi također: Browser, Mosaic, Server, WWW
Network	Dva ili više računala, međusobno povezana tako da

	<p>moгу dijeliti resurse, čine mrežu. Tako spojene dvije ili više mreža, čine internet. Mreža svih mreža je Internet.</p>
Newsgroup	<p>Naziv diskusijskih grupa na USENET-u. Vidi također: USENET</p>
Node	<p>Svako pojedinačno računalo spojeno na mrežu. Vidi također: Network, Internet, internet</p>

O

OEM	<p>Skraćenica od original equipment manufacturer. Ista se odnosi na kompanije koje imaju specijalan poslovni odnos s proizvođačima computer -a. OEM-ovci kupuju računala u u dijelovima i sklapaju ih za specijalne programe - application. Takova računala onda prodaju pod svojim imenom. Dakle ime je krivo jer OEM-ovci nisu originalni proizvođači računala - oni su "prilagođivači" tih računala svom tržištu.</p> <p>Drugi termin za OEM je VAR (value-added reseller).</p>
-----	---

P

Packet Switching	<p>Način prenošenja podataka preko Interneta. Svi podaci koji izlaze iz jednog računala, podijeljeni su u blokove. Svaki blok nosi sa sobom adrese pošiljatelja i primatelja. Duž linije postoje uređaji koji preusmjeravaju te blokove prema njihovim adresama. Na taj način se na istoj liniji, istovremeno može prenositi mnogo podataka od različitih računala. Packet Switching Demo (Flash 3)</p>
Password	<p>Zaporka. Dobra zaporka nije rođendan vašeg partnera, već ne suvisla kombinacija brojeva, znakova i slova. Problem je što i sami ne možete upamtiti takovu lozinku. Služi za pristup zaključanim sustavima. Dobra lozinka je: Zima#7-4. Vidi također: Login</p>
PDA	<p>Skraćenica od <i>personal digital assistant</i>, ručni uređaj koji je kombinacija računala, telefona / fax-a, i mrežnih funkcija. Tipični PDA radi kao mobilni telefon, faks, pager i osobni "rokovnik". Za razliku od prijenosnih računala, većina PDA "komunicira" preko "olovke" a ne miša i tipkovnic.</p> <p>To znači da sadrže program za "prepoznavanje rukopisa". Neki PDA podržavaju glasovno-sučelje.</p> <p>Prvi PDA je napravila kompanija Apple Computer, i zvao se Newton MessagePad, 1993. Odmah su slijedili uređaji još nekih kompanija. Do danas, PDA su postigli slab uspijeh, prvenstveno radi visoke cijene, a onda i radi</p>

	ograničenih aplikacija. Međutim, i 1993. i danas mnogi eksperti misle da budućnost pripada PDA.
Perl	<p>Skraćenica od <i>Practical Extraction and Report Language</i>. Perl je programski jezik kojeg je razvio Larry Wall, posebno dizajniran za procesiranje teksta. Radi njegovih velikih mogućnosti procesiranja teksta, Perl je postao jedan od najpopularnijih jezika za pisanje CGI skripti. Perl je "interpretive language" (program koji izvršava instrukcije napisane u jezicima visoke razine - C, Fortran, Pascal), pomoću kojeg je lako napraviti i testirati jednostavne programe.</p> <p>Brzi uvod u Perl</p>
PHP	<p>PHP Hypertext Preprocessor je poslužitelj-strana, HTML ugniježđeni skript jezik namijenjen kreiranju dinamičkih web stranica.</p> <p>U HTML dokumentu, PHP skript (slične sintakse onoj od Perl-a ili C) je označen specijalnim PHP oznakama (tagovima).</p> <p>Pošto je PHP ugniježđen unutar posebnih oznaka, autor može skakati između HTML i PHP (slično ASP i Cold Fusion), umjesto da prekapa po gomili koda da bi kreirao HTML. A pošto je PHP izvršan na strani poslužitelja, klijent ne može vidjeti PHP kod.</p> <p>PHP može izvršiti svaku radnju koju bilo koji drugi CGI program može izvršiti, ali njegova snaga leži u sukladnosti s mnogim tipovima baza podataka. Također, PHP može razgovarati preko mreža koristeći protokole IMAP, SNMP, NNTP, POP3, ili HTTP.</p> <p>PHP je kreirao Rasmus Lerdorf 1994. Sredinom 1997. PHP preuzimaju drugi, među kojima Zeev Suraski i Andi Gutmans prave verziju 3 (PHP3).</p> <p>Danas se PHP isporučuje standardno s brojnim Web poslužiteljima, uključujući RedHat Linux.</p>
plug-in	Programski moduli integrirani u Web pretražitelje s ciljem proširenja interaktivnih i multimedijalnih mogućnosti tog pretražitelja.
POP	<p>Ova skraćenica ima dva značenja: Point of Presence i Post Office Protocol. Point of Presence znači grad ili lokaciju gdje se nalazi spoj na mrežu, a kojeg vi ostvarujete biranjem telefonskog broja. HPT je postavio "spojve na Internet" na nekoliko lokacija u najvećim gradovima.</p> <p>Post Office Protocol odnosi se na način kako e-mail</p>

	program (npr. Eudora ili Pegasus) uzimaju poruke s mail poslužitelja. Kad dobijete od HPT-a brojeve SLIP i PPP, dobit ćete i broj POP koji je važan za vaš program e-maila. Vidi također: SLIP, PPP
Port	<p>Tri su značenja. Mjesto gdje informacija ulazi ili izlazi na kompjutoru. Serijski port na vašem računalu, za spoj modema, je jedno takvo mjesto, kao i svi ostali priključci na stražnjoj strani vašeg računala.</p> <p>Na Internetu “port” se odnosi na broj koji je dio neke adrese URL, i to onaj iza “:” odmah iza imena domene. Svaka usluga (protokol) na nekom Internet poslužitelju, ima svoj port-broj na tom poslužitelju. Većina usluga ima standardni port-broj, npr. web poslužitelji port 80. Takvi normalni brojevi se onda i ne moraju vidjeti u adresi URL. Oni port-brojevi koji odstupaju od tog dogovora moraju biti upisani u URL, npr.: gopher://meg.wis.ura.edu:5000/ prikazuje gopher poslužitelj na ne-standardnom portu (standardni port za gopher je 70).</p> <p>Na kraju, port se spominje i kod “prijevoda” nekog dijela programa u njegovom prijenosu s jednog tipa računalnog sustava na drugi tip, npr. “prijevod” programa Windows tako da on može raditi na računalu Macintosh. Vidi također: Domain Name, Server, URL</p>
Posting	Poruka unesena u mrežni komunikacijski sustav. Poruka poslana nekoj news grupi ili na oglasnu ploču BBS. Vidi također: Newsgroup
PPP	(Point to Point Protocol) – Dobro poznat protokol koji omogućava računalu korištenje redovnog telefonskog voda i modema za ostvarenje TCP/IP spojeva na Internet. Vidi također: IP Number, Internet, SLIP, TCP/IP

R

Router	Specijalna računala (ili programi) koji upravljaju spajanjem između dvije ili više mreža. Router-i cijelo vrijeme gledaju određene adrese blokova poruka koje prolaze kroz njih, i odlučuju kojim putem ih proslijediti dalje. Vidi također: Network, Packet Switching
--------	--

S

Server	Poslužitelj. To je računalo ili programski paket, koji omogućavaju specifičnu vrstu usluge za klijent programe koji se vrte na drugim računalima. Termin se može odnositi, kako na sam program, kao npr. WWW poslužitelj, tako i na samo računalo na kojem taj program radi. Npr., “naš e-mail poslužitelj je u
--------	---

	kvaru danas pa pošta ne ide”, ne znamo da li je riječ o programu ili računalu. Jedno računalo može imati više poslužitelj programa za različite usluge: web poslužitelj, e-mail poslužitelj, news poslužitelj, telnet, gopher itd. Vidi također: Client, Network
SLIP	(Serial Line Internet Protocol) – Standard za korištenje redovnog telefonskog voda (nekog serijskog voda) i modema za spajanje računala na Internet. SLIP se postepeno zamjenjuje s PPP. Vidi također: Internet, PPP
SMDS	(Switched Multimegabit Data Service) – Novi standard za velike brzine prijenosa podataka.
Sysop	(System Operator) – Osoba odgovorna za ispravno funkcioniranje računalnog sustava ili mreže. System Administrator odlučuje kako često se moraju praviti sigurnosne kopije, operacije održavanja, a System Operator to obavlja.

T

T-1	Iznajmljena linija propusne moći 1.544.000 bita u sekundi. Malo je firmi koje sebi mogu priuštiti takav spoj svojeg poslužitelja na Internet. Jedan megabajt se prenese za 10 sek. To još uvijek nije dovoljno brzo za pravi video na cijelom ekranu. Za to je potrebno najmanje 10.000.000 bita u sekundi. Vidi također: 56k Line, Bandwidth, Bit, Byte, Ethernet, T-3
T-3	Iznajmljena linija propusne moći 44.736.000 bita u sekundi. To je dovoljno brzo za pravi video na cijelom ekranu. Vidi također: 56k Line, Bandwidth, Bit, Byte, Ethernet, T-1.
TCP/IP	<p>(Transmission Control Protocol/Internet Protocol) – Ovo je paket protokola koji definiraju Internet. Originalno projektiran za UNIX radni sustav, TCP/IP program je sada na raspolaganju svakom važnijem radnom sustavu. Da bi mogli dospjeti na Internet, vaše računalo mora imati program TCP/IP.</p> <p>Dakle, TCP/IP je softver korišten na Internetu za prijenos informacija od računala do računala i od mreže do mreže. Sastoji se od dvije komponente, Internet Protocol (IP) i Transmission Control Protocol (TCP).</p> <p>IP stavlja informaciju u softverski paket koji može putovati mrežom. Sve dok oba računala u vezi razumiju IP, mogu međusobno slati i primiti IP softverske pakete. TCP radi s IP kao garant da je informacija korektno prenijeta preko Interneta i</p>

	<p>uredno raspakirana na prijemnoj strani. Ako dođe do oštećenja i gubljenja dijelova IP softverskog paketa, TCP zahtijeva da oštećeni i izgubljeni dijelovi budu ponovo poslani do cilja.</p> <p>Vidi također: IP Number, Internet, UNIX</p>
Telnet	<p>Naredba i program korišteni za spoj s jedne Internet lokacije na drugu. Naredba telnet i program telnet dovode redak login: prompt udaljenog hosta na vaš ekran.</p>
Terminal	<p>Uređaj koji vam omogućava slanje naredbi na računalo koje je negdje drugdje. Minimalno terminal sadrži tipkovnicu i monitor.</p>

U

UNIX	<p>Računalni radni sustav. Ima ugrađen TCP/IP. To je najrašireniji radni sustav za poslužitelje na Internetu.</p>
URL	<p>(Uniform Resource Locator) – Standardni način dodjeljivanja adrese bilo kojem resursu na Internetu koji je dio World Wide Web-a (WWW).</p>
USENET	<p>Sustav diskusijskih grupa širom svijeta, s člancima koji prolaze stotinama tisuća računala. Nisu sva USENET računala na Internetu, možda dvije trećine jesu. USENET je kompletno decentraliziran, s preko 15.000 diskusijskih područja, zvanih news grupe. Stalno se rađaju nove i umiru stare. Neke traju, a neke ne. Vidi također: Newsgroup</p>

V

Veronica	<p>(Very Easy Rodent Oriented Net-wide Index to Computerized Archives) – Baza podataka imena gotovo svih informacija na tisućama gopher poslužitelja. Veronika je razvijena na University of Nevada. Vidi također: Gopher</p>
VRML	<p>(Virtual Realty Markup Language) - Programski jezik kojim se kreiraju "3D prividni svjetovi" na Internetu. Jedan primjer pogledajte u Poglavlju 1, a na Internetu ih je sve više. Linkovi</p>
Vennevar Bush	<p>Ironija povijesti je i to da rat često ubrza pojavu inovacija. Tako je i radar jedna inovacija drugog svjetskog rata. Ubrzani razvoj radara za vrijeme rata i poslije njega, na obje strane, donio je i inovacije koje su temelj današnjeg Interneta. Jedan od izumitelja radara, Vennevar Bush, je također i inicijator ideje na kojoj se 47 godina kasnije rodio</p>

	<p>World Wide Web.</p> <p>Kad je USA ušla u rat, Bush je bio “top” savjetnik predsjednika Roosevelta, za ratnu tehnologiju. On je upravljao svim državnim učenjacima. I pored toga, našao je vremena za svoja sopstvena istraživanja, među kojima je bio i stroj pomoću kojeg će ljudi na jedan nov način pohranjivati i pronalaziti knjige, zapise i bilješke. Nazvao je taj stroj memex, kao aluziju na ljudsku memoriju, koju je Bush htio tim strojem oponašati. Bush je teoretizirao da ljudima nije bliska linearna struktura razmišljanja, po nekom abcd ili numeričkom indeksu, nego po asocijativnim vezama. Dakle, stroj memex će indeksirati sve s asocijativnim kanalima i djelićima informacija koje će se otvarati putovima logičkih veza. On je objasnio memex kao stol i kameru koja snima sve što čovjek piše i tada povezuje (link) to s ostalim djelićima informacija indeksiranim u njegovom (memex-ovom) prostoru za pohranu. Memex nikad nije napravljen, ali je članak objavljen u novinama 1945. pod naslovom “Kako mi mislimo”. Ideja je bila revolucionarna, ali ju je malo ljudi primijetilo. Među tim pojedincima je bio i mladi Doug Engelbart, radarski tehničar u ratnoj mornarici, tada na Filipinima.</p>
--	--

W

WAIS	(Wide Area Information Servers) – Komercijalni programski paket koji indeksira ogromnu količinu informacija, koje su nakon toga dohvatljive širom mreže kao što je Internet.
WAN	(Wide Area Network) – Bilo koja mreža koja pokriva prostor veći od jedne građevine. Vidi također: Internet, internet, LAN, Network
WAP	<p>Wireless Application Protocol je sigurnosna specifikacija koja omogućava korisnicima pristup informacijama istog trenutka preko (handheld wireless devices) ručnih mobilnih uređaja, kao što su mobiteli, pejdžeri (pagery), dvosmjerni radio uređaji i sl. WAP podržava većinu bežičnih mreža: CDPD, CDMA, GSM, PDC, PHS, TDMA, FLEX, ReFLEX, iDEN, TETRA, DECT, DataTAC, i Mobitex.</p> <p>WAP je podržan od svih operacijskih</p>

	<p>sustava. Neki od tih sustava su napravljeni posebno za ručne uređaje. To su operacijski sustavi: PalmOS, EPOC, Windows CE, FLEXOS, OS/9, i JavaOS.</p> <p>Svi GSM mobiteli ne mogu se koristiti WAP tehnologijom. Moraju se kupiti novi GSM mobiteli koji to mogu. Takovim GSM mobitelima morate instalirati mikropretražitelj Interneta (microbrowsers) – to je pretražitelj male datotečne zapremnine, koji može učitati niskomemorijski sadržaj na maloj pojasnoj širini (bandwidth) bežičnih mreža.</p> <p>Iako WAP podržava HTML i XML, WML jezik (jedna XML aplikacija) je posebno namijenjena za male ekrane i jedno-ručne navigacije bez tipkovnice. WML je primjenljiv od dvo-linijskih tekstualnih pokazivača pa do grafičkih pokazivača kao što su oni na pametnim telefonima i komunikatorima. WAP također podržava i WMLScript. Taj skript je sličan JavaScript –u, samo što je minimalnih zahtijeva prema memoriji i snazi CPU-a, jer ne sadrži mnoge funkcije koje normalno postoje u drugim skript jezicima.</p> <p>HT uvodi WAP u svoju ponudu u svibnju 2000. Portal za WAP: http://www.hej.hr</p>
Web	Vidi također: WWW
workshop.microsoft.net	<p>Sva tri imena domene mogu biti na jednom računalu, ali jedno od imena nikako ne može biti na više od jednom stroju.</p> <p>Postoje i virtualna ili prividna imena domena. Imate svoje “ime domene” ali nemate svoje Internet lokacije ili računala. Zahvaljujući ovome, svi možemo imati domenu. Vidi također: IP Number</p>
WWW	<p>(World Wide Web) – Ima dva značenja. Prvo: svi resursi dohvatljivi pomoću protokola Gopher, FTP, HTTP, telnet, USENET, WAIS i još nekih drugih alata. Drugo: univerzalnost hipertekst</p>

poslužitelja (HTTP servers). To su poslužitelji koji dozvoljavaju miješanje svih medija u dokumente hipermedije. Vidi također: Browser, FTP, Gopher, HTTP, Telnet, URL, WAIS

X

[Rječnik](#) XML Extensible Markup Language (XML) je jezik čovjeku čitljiv, stroju-razumljiv, opća sintaksa za opis hijerarhijskih podataka, primjenljiv na široko područje aplikacija (baze podataka, e-trgovina, Java, web razvoj, tražilice, itd.). Osobni privjesci (tagovi) omogućuju definiciju, transmisiju, ispravnost i interpretaciju podataka između aplikacija i organizacija. Vidi WDWL's [detailed introduction](#).

Napomena: XML se sastoji od tri specifikacije (svaka sa svojom WDWL sekcijom):

1. XML syntax
2. [XLL \(XML Linking Language and XML Pointer Language\)](#), and
3. [XSL \(Extensible Stylesheet Language\)](#).

Možda vi tražite [XHTML](#)? XHTML XHTML 1.0 je prvi korak prema modularnom i proširivom web-u baziranom na [XML](#) (Extensible Markup Language). To je most za web dizajnere prema web-u budućnosti, dok je istovremeno sukladan s današnjim HTML 4 pretražiteljima. Puno je nalik HTML 4, s nekoliko značajnih [iznimaka](#). Zato, ako ste u dobre s HTML 4, lako ćete naučiti i XHTML 1.0. XHTML 1.0 je prvi put objavljen 26. siječnja 2000. kao preporuka [W3C](#).